

Se de două ori în septemana: Joi și Dominești;
6 : cându va pretinde importanța materielor,
va est de trei sau de patru ori în septemana.

Pretiu de prenumerațiune

pentru Austria:	
De anu întregu	8 fl. v. a.
„ dimetate de anu	4 „ „
„ patratu	2 „ „
pentru România și străinătate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ dimetate de anu	6 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti a' nostri, si de-adreptu la Redactiune Stationegassa Nr. 1, unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditiunea; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi: dra cele anonime nu se vor publicá.

Pentru anuanci si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiuu timbrului catu 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 20 ian. 1 fauru 1871.

Parisulu a capitulat!

Sangerós'a drama, ce de siese luni îngrozí lumea, înghiti unu milionu de ómeni si — câte-va milliardi in bani, devastá cea mai de frunte tíera in Europa, cu nenumerate frumoase sate si orasie, cu mii de opere sublime si pretioase ale mintei si muncii omenesci, — cumplit'a drama se apropia spre finitu. Nestérsa inasa va remané vin'a si rusinea acelora cari o au provocatu si inscenatu; dovéda pre cátu de eclatante, pre atátu de trista acést'a despre decaderea morale, despre miserabilitatea classelor si persónelor domnitórie si deciderórie astadi in Europa!

Francia tradata de despotulu seu, carui in necuprins'a ei credulitate si usuretate, dóne-dieci de ani i-a sacrificatu tóte drepturile sale publice, tóte libertatile politice, numai si numai ca acél'a, cu nerestrinsa potere se se ingrigésca de sporirea védiei ei si de asigurarea prosperarei ei materiale, — in minutulu candu s'a vedintu tradata, cu estrem'a încordare a poteriloru sale, si-a ruptu legaturile despotice, s'a impulpatu si s'a apucatu a se aperá cu o energia, o virtute, unu eroismu, cum n'a mai vedintu lumea!

Nu numai regele Wilhelm cu toti principii Germaniei si cu Imperatul muscaliloru conspirasera in contra-i, ci — ceriulu si pamentulu, tóte popórale si tóte elementele pareau a li fi acordatu spriginirea lor; insisi aliatii si tutelatii ei si-au intorsu faci'a de catra ea si — in ascunsu au datu man'a cu calái ei!

Si totusi, ea de dieci de ori trantita la pamentu, ér s'a sculat si ér s'a pusu la lupta si aperare, încátu — desi devinasa, totu n'a potutu fi desarmata si cucerita!

Insusi Parisulu, inim'a Franciei, cetatea supremei culture si elegantie, centrulu, focalariulu civilisatiunei secului, dede unu esemplu de patriotismu, virtute civica, abnegatiune de sine — ne mai vedintu, de nimenia nepresupusa si neacceptata! Dupa scen'a tragi-comica de la Sedan, si cea asemene de la Metz, prussii se acceptau, si lumea credea cá cu dreptu cuventu, cumca Parisulu, desarmatu si depravatu cum se scia, nainta tunuriloru monstruóse si armatelor nemtiesci imbetate de sange si gloria, si-va deschide portile, séu déca nu, va încercá o paruta, scurta aperare, si apoi — va depune armele la piciórale gloriosului invingatoriu.

Nici lui Moltke nici lui Bismark, nici nimenui altuia n'a trecut prin capu, cá Parisulu, cu o poporatiune de dóne milliône de suflete, in pripa se póta fi aprovisionatu pre mai lungu timpu de siese septemani — celu multu, si cá locuitorii lui, nascuti si crescuti in desfrenari si imbuibari, taiati de catra tóta cealalta lume, vor poté se fia capabili d'a suferi multe luni de dile, in tóta resignatiunea si rabdarea, cea mai mare lipsa si fóme. Si ce se vedi! Timpu de preste patru luni, (129 de dile,) parisienii au sciutu resiste tuturor calamitatiloru asiedintulu nemtiescu, si nici infricosatulu bombardamentu de dóne-dieci si optu de dile — nu i-a potutu cutremurá; ba inca chiar si dupa ce tóte combinatiunile si sperantiele de mantuire prin armatele adunate si organizate in provincii — disparura, si Jules Favre in contielegere cu ceialalti conducatori incepú a tractá in Versailles pentru capitulatiune si pace, — poporulu Parisului nu voia se scie de acést'a, ci doria mai bine se se ingró-

pe luptandu sub ruinele maretiei capitale, si — amerintiá cu revolta pre conducatorii slabi de angeru!

Si totusi — dupa ce capitulatiunea a fostu decisa, fómea a domolitu furi'a poporului. Dar tienst'a si admirabil'a atitudine a poporului francesu — de la Sedan si Metz încóci, in Parisu si in tóta Francia, a impusu, a insuflatu respectu chiár si invingatoriloru, si — pré nimeritu dice „P. Lloyd“ de ieri séra, cá „Francia dupa dovedile ce dede lumii de eroismulu seu, pentru carele ea pururá va fi admirata, prin subjacerea sa — póte cá si-va perde prestigiulu ce avea, dar nu-i va scadá de jeliu marimea si glori'a.“

De aci va pricepe ori si cine, ce va se dica aceea, candu lumea politica vine a constata, cá — Francia este devinsa, nu inasa desarmata si cucerita de nemti, si cá deci ea la statorirea conditiuniloru de pace — va trebui se fia considerata ca atare, adeca ca necucerita.

Premitiendu aceste, vom insirá acum simplu si pre scurtu datele meritale despre capitulatiune, asiá pre cum ni le comunica de trei dile firulu electricu din Berlinu, Versailles, Londra, Bordeaux, etc.

Dupa ce eruptiunea ce s'a intraprisu in 19 ian. cu aprópe 100,000 de ostasi, si carea suprindiendu pre nemti, la inceputu li-a causatu o perdere pan' la 10,000 de ómeni, mai tardiu spre séra inasa, prin reculegerea si concentrarea poteriloru inamice a fostu impededata d'a reesi si a trebuitu se se retraga fora altu rezultatu decátu o versare de sange inutile, cáci sub totu timpulu operatiunei ei de 24 de óre bombardarea capitalei n'a incetatu nici macar unu momentu: membrii guvernului si ginerarii au tienst'u svatu mare si seriosu, si au constatat — cumca déjà ar fi batutu suprem'a óra d'a intrá cu inamiculu in pertractari, pentru o capitulatiune „onorifica.“

Jules Favre a fostu insarcinatu cu punerea la cale a pertractariloru, si — luni in 23 ian. elu pentru prim'a data s'a prezentatu in Versailles, unde mai multe óre a petrecutu la contele Bismark. Intelnirile s'au continuatu a dóu'a, a trei'a si a patr'a dia. Intr'aceea bombardarea Parisului a urmatu fora intrepere cu tóta furi'a. Joi, in 26 ian. dupa médiadi pre la 4 óre, dupa ce si in aceea si in cea precedinte dia s'au tienstu conferintie in Versailles cu cei de frunte ginerarii, conditiunile de capitulatiune, precum si punctatiunile preliminarie de pace generale, au fostu staverite, si Jules Favre a esitu de la Bismark si s'a indepartatu spre Paris „voiosu“, cum nu se mai observase pan' aci. In aceea séra conditiunile s'a acceptatu in Paris de conducatorii regimului si ai poteriloru armate si Jules Favre indata a returnatu cu ele ratificate la Versailles. Puntu la mediulu noptii tunurile si de o parte si de alt'a au amutitu.

Precum despre desbaterile premerse, asiá si despre conditiunile si amenuntele mai afunde politice ale capitulatiunei si ale pacii — se observa unu strinsu secretu, si de aci provine cá prin corespondintii diferiteloru díarie se scornescu si respandescu cele mai feliurite faime.

Ce pare a fi afara de tóta dubietatea — este, cá dlu Bismark intréga acésta cauza vré s'o subtraga de la veri-ce influintia a diplomatiei, ce sub totu decursulu cumplitului resbelu s'a aretatu atátu de — miserabile.

Despre conditiunile de capitulatiu-

ne se scie, fiindu cá s'au publicatu in forma autentica de ambele parti — atát'a:

Ostirile nemtiesci, si nici insusi Regele-Imperatore Vilhelm, nu intra in Paris, ci nemtii vor ocupá numai fortaretiele de prin pregiuru.

Garnisón'a Parisului, a nume armatele regulate si gardii mobili, depunu armele si remanu prinsu in Parisu; corpurile de franctirori se desfacu; gard'a natiunala a capitalei remane armata pentru a sustiené liniscea si ordinea.

Aprovisiunarea Parisului se va face indata cu poteri unite; ér in tipu de contributiune de resbelu Parisulu va respunde o suma de 200 de milliône de franci.

Cu o cale (in 28), s'a legatu unu armistitiu de trei septemani, adeca pan' la 21 fauru, pentru Francia intréga. Sub acestu timpu poterile armate a ambeloru parti remanu in pusetiunile lor, avendu a se trage intre ele linii de demarcatiune.

Intr'aceea au a se face in tóta tíer'a alegeri pentru o constituante, care pre 15 fauru va fi se se intrunésca in Bordeaux si mai antaiu de tóte va avé a se pronunçia pentru unu guverniiu regulatu, apoi — in cestiunea incheiari de pace.

Ce se publica din unele parti despre conditiunile de pace, cum s'ar fi combinatu ele in Versailles, dar ce noi nu suntemu plecati a tienst' de autenticu, este:

Francia se céda Alsatia cu Metzulu si o parte din Lotaringia; se céda mai departe 20 de bastimente de resbelu, se platésca 4 milliarde de franci si — se recunósca nou'a strafornare a Germaniei si nou'a pusetiune a Prussiei in Europa; — d'alta parte Nemtii se recunósca dreptulu Franciei de libera alegere a formei de regimu, prin urmare **Republica**.

Tóte pertractarile si combinatiunile s'au facutu in Versailles fora scirea si concursulu delegatiunei guvernului francesu din Bordeaux, din aceea cauza, cáci fiindu caus'a fórté urgente si formandu membrii din Parisu ai guvernului maioritatea precompentórie, nu s'a recunoscutu trebuint'a ne-aperata de concursulu si invoierea membriloru guvernului din aceea delegatiune. Unu membru inasa a guvernului din Paris va merge la Bordeaux pentru de a informá despre tóte cu de a menuntulu pre delegatiune si de a o induplecá se primésca si ea conditiunile. Intr'aceea ea este provocata a face dispusetir-nile necesarie ca pana in 8 februaru se se încépa alegerile pentru constituanta.

La scirea despre tóte aceste, Gambetta si-a anunçiatu retragerea de la guverniiu, ér poporulu in Bordeaux si prin alte orasie, intre manifestatiuni contrarie, se pronunçia pretotindeniá pentru **dictatura cu Gambetta in frunte si pentru continuarea resbelului pona la extreme!**

Intre astfeliiu de impregiurari — cine ar poté se scie cá — ce va se urme? cari vor fi consecintiele combinatiuniloru din Versailles?!

Siansese amaritei Franciei inasa pre campulu resbelului au scadiutu fórté multu. Armata din Paris, cam de 250,000 de bracia devine desarmata; prin acést'a o ostire nemtiesca celu putieniu de 100,000, devine disponibile. Un'a la mana.

Ostea cea frumoasa si de atátea bune sperantie de sub Bourbacki — a incetatu a mai essiste. Acestu ginerariu (din turm'a lui L. Napoleonu,) prin tradare séu incapabilitate, si-a scrisu numele in acestu resbelu langa a lui Bazaine si a celoralalti miserabili. Elu a comis gresele colosali si s'a facutu vinovatu de

traganari si intardiari, încátu tóta admirabil'a spriginire ce i-a datu croulu Garibaldi n'a ajunsu spre alu scóte din ghiarele lui Werder, Manteuffel, Treskow. Armata lui, asia-dicendu parasita de elu, a trebuitu se-si caute scapare pre teritoriulu Helvetiei, — unde firesce va depune armele si va fi internata! Elu insusi, ginerariulu Bourbacki, in urm'a unei incercari de sinucidere, dupa alte sciri, in urma unui duelu — se afla tragendu de mórte. —

Au mai remasu bieteii Franciei armatele de sub Chancy, Faidherbe si Garibaldi, cari tóte impreuna abiá vor numerá ca la 300,000 de bracia; si facia cu acestea tablu vr'o 700,000 de nemti!

Eca tabloulu starei de astadi in Francia! Si fiindu cá credemu cá n'am esageratu nemica si ne-am basatu pre cele mai secure date ce ni-au statu la dispusetiune, este naturalu cá — trebue se apretiuimu pasulu si fapt'a lui J. Favre. Adeveratu cá se mai suná, cumca ginerarii Trochu, Vinoy si Ducrot n'ar fi fostu pentru capitularea Parisului si cá intr'unu balonu ar fi parasitu capital'a pentru d'a continuá resbelulu; dar acésta fama nu s'a adeveritu, si chiár déca s'ar adeveri, ce mai potu face biné Franciei acei trei ómeni, cari in Paris cu 300,000 de armati atátu de resoluti — nu fusera in stare a combiná unu planu si a essecutá o operatiune, prin carea se sparga cordonulu nemtiloru atátu de estinsu si atátu de usioru de surprinsu! —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 24 ian.

Ér ni s'a intemplat, de dlu reportoriu ord. alu nostru, acésta siedintia a trecut'o cu vederea, ce Redactiunea cu státu mai putieniu póte se tréca cu tacerea, cáci este o siedintia carea nu numai completédia sirulu, ci carea constata si rezultatulu unei discussiuni lungi si agere din siedintiele precedinti. Deci — desi mai tardiu si mai pre scurtu trebue s'o insearám ací.

Ea s'a deschisu la 10 óre sub presid. ord. alu dlui P. Somssich; notariu au fostu Jámbó si Széll.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedinti si dupa presentarea petitiuniloru, intre cari un'a prin Zsedényi din partea ovreiloru ortodossi pentru respingerea memorandului substernutu de ovreii congressuali, — se trece la ordinea dílei.

E. Simonyi rostesc discursulu de incheiare contra primiei bugetului in generalu. Elu cu logic'a lui agera si datele cunoscintiloru lui estinse si fundate, combate unulu câte unulu argumintele guvernamentalistiloru, a ministrului de finantie si a celoru ce-lu spriginira pre acést'a; a nume combate pre stangacii centrali b. L. Simonyi si Col. Tisza. Spuné guvernului, cá contra invinovaterei din partea cuventatoriului, cumca — de candu e la potere acestu guverniiu, n'a facutu nemicu, nici o fapta buna si folositoria tíerei, — nime n'a facutu nici o esceptiune, nime nu s'a încercatu a dovedi contrariulu, si asiá cea invinovatire este racunoscuta de adeverata. Cere a se respinge bugetulu si a se primi proieptulu de resolutiune propusu de vorbitoriu.

Dupa acést'a Prileszky si Col. Tisza facu unele observatiuni personale, si apoi se pas'esce la votare nominale, alu carei rezultat e: 265 voturi pentru bugetu, 41 contra, 126 in absintia.

Deci bugetulu cu maioritate este primitu de basa a desbaterii speciale. —

Prim'a cestiune este: propunerea comisii unei centrale pentru imbunatatirea lefeloru si baniloru de cortelu a functionariloru de státu. L. Somssich, E. Horvath, Csányi si M.

Kemény se pronuncea în contra cerutei îmbunătățirii.

F. Deák vorbește pentru urcarea lefelor conceptivilor ministeriali și a celor de asemenea categoria de la curțile de apel. Acesta ei te și parerea ministeriului.

A. Buday spriginesce votul comisiunii centrale. E. Huszár lu combat. Min. de finanție Kerkápolyi pretinde îmbunătățirea.

Cu atât la 2 1/2 ore ședința se încheie; și desbaterea se va continua mâine.

Ședința casei reprezentanților din 26 ian.

Nainte d'a trece la ordinea zilei ablegatului E. Huszár interpelează pe ministrul de comunicație în cauză regulării Temisului față de esundatiunile din prăgiuri.

A. Lazaru asternă următorului proiect de rezoluție:

Dupa ce camera reprezentativa în butul deciziunii sale referitoare la regularea finală a sistemului de salarizare a oficialilor de stat, la cererea guvernului a decis urcarea salariilor și a banilor de cortelu spre îngreunarea preste fire a visteriei statului; după ce casa, deși regimul n'a corespuns pre deplin deciziunilor referitoare la pensii, totuși a votat sumele preliminate, și după ce este foarte recomandabil ca și până când serviciul public se va regula sistematic, precum și salariale angajaților, — amesurată visteriei statului, camera reprezentativa îndrumă pe regim, se castige deslucire sigură și expresă deca:

a) Există fondul comun de pensii ce în 1848 a susținut în Viena, și deca s'a împărțit acestă cu ocaziunea împacatiunii?

b) Ce s'a făcut cu sumele încasate de la oficialii de la 1869 în cociă pre sém'a fondului de pensii?

Pre bas'a acestor, regimul se astérna înca sub decurgerea desbaterei bugetului presinate unu proiect de lege pentru acoperirea erogatorului făcute sub acestu titlu.

Se va tipări și împărți între membrii casei.

Ministrul presedinte Andrassy răspunde la interpelețiunea lui Stratimirovics, carele în un'a din ședințele trecute a întrebă, deca are el de cugetu a preveni pericolul ce se pôte escă pentru Ungaria, în casu de s'ar aliă Austria cu Germania, specialmintă cu Prusia?

Andrassy dice că regimul e rezoluțu a nu lucră nimicu contra unei atari alianțe, căci, dice densulu, prin o alianță cu Germania nu se pôte escă nici unu pericolu pentru Ungaria, ba crede că va fi chiar avantajoasă pentru țiera.

Stratimirovics fiindu că nu scie bine unguresce, și rezerva a se pronunță în ședința următoare.

Trecendu-se la continuarea desbaterei bugetului pentru ministrul presedinte, E. Simonyi prin unu discursu lungu dechiară că cas'a, deca ar judecă regimul după faptele sale, ar trebui se se dechiare neindestulita cu densulu și deci se nu-i votăde bugetulu.

Ministrul pres. c. Andrassy dice că nu primesce a supr'a-și responsabilitatea pentru perderea timpului cu responsuri fiecarui ablegat la lucruri bagatele, și se rōga a-i se primi bugetulu.

Dupa ce mai multi participa la desbatere, parte pentru, parte contra, făcendu-se votare, bugetulu ministrului presedinte se primesce de majoritatea casei ca basă pentru desbaterea specială.

Subintilegendu-se pensiunile, pentru presiulul ministeriali se preliminează 280.180 def.

Bugetulu ministrului de langa person'a regelui, în suma de 75.620 f., se votăde fora vr'o observare. Asiă și bugetulu ministrului pentru Croatia, de 47.600 f. se primesce. (Anulu trecut și s'a încuviințiatu numai 45.220.)

Urmandu bugetulu ministeriului de interne presedintele casei anunță, că nepotendu resp. ministru din cauza de bōla — se ié în personă parte la desbatere, il va reprezentă secretarii ministeriali de stat: V. Tóth și C. Zeik.

Sum'a totală a speselor ordinare pentru acestu ministeriu este preliminară cu 10,079,514 f.; cu 467,455 f. mai multu decâtu în anulu trecut.

Titlu I. administratiunea centrală, e preliminară cu 389,341 f. (anulu trecut 367,430). Caus'a urcării se cuprinde în îmbunătățirea lefelor și a banilor de cortelu a mai multor functionari și în creșterea a două posturi nōue de consilieri de secțiune.

Tōte rubricile din acestu titlu se pri-

mescu, numai rubric'a a 8 (spesele archivilor de țiera transilvanēnu,) 7,630 f. se petrece între spesele extraordinare.

Titlu II: Spesele comitatelor, cercurilor și ale scaunelor sunt preliminate cu: 7,531,732 (anulu trecut: 7,348,729). Rubric'a prima pentru comitatele unguresci, a două (comitatele ardelen, și scaunele, secuesci 421,141 f.), a trei (ajutoriu pentru municipiile de pe fundus rogius 173,934 f.) se primescu fora desbatere.

Rubric'a a 4, (salariales comitelor, a capitanelor și a judioilor regesci supremi 264,025, în anulu trecut 256,725, în anulu trecut 256,725 f.) dă ansă de reflecțiuni.

L. Mocsary e contr'a urcării salariilor încātu privesce pe unii comiti supremi din Ardēlu.

Secretariulu de stat Zeik spune că comitii supremi din Ardēlu au mai multu de lucru de câtu cei din Ungaria, și că într'unele comitate sunt comitii supremi Romani. Ca se fia Romanii multiamiti și că se încungurămuri ce effectu superaciosu, trebuie se urcăm și salariale acestor.

Majoros, Nyáry vorbește contra urcării.

Înceiandu-se ședința la 2 ore, continuarea desbaterei va urmă în ședința de mâine.

Ședința casei reprezentanților din 27 ian. 1871.

Se deschide la 10 ore sub presedintia lui Béla Perczel.

Protocolulu ședinței precedente se autentica. Socotelele ministrului de culte despre administrarea bunurilor fundatiunale din Ungaria și Ardēlu se împartu între deputati și se predau comisiunii financiare. Alte petitiuni se predau comisiunii petitiunare.

Sab. Vucovicu, interpelează pe ministrul de comerț în privința esundărilor din comitatulu Torontalului și alu Timisoriei, întrebându: deca regimul are de cugetu a tramite unu comisariu în partile inundate, ca se veda și se usureze necăsurile omnilor, se examineze activitatea societăților ce erau însărcinate cu regularea riurilor, se pregătă regularea generală și se astérna spre acestu scopu unu proiectu câtu mai curendu? — Se va comunică ministrului concerninte.

B. Haldz provōca pe presedintele casei a începe ședințele regulate la 10 ore, a ceti numele deputăților, și a petrece numele celor absentii în protocolu. — Se va consideră.

G. Stratimiroviciu dechiară, că e nemulțimatu cu responsulu, ce-i fa datu ministrulu presedinte în ședința de ieri, și că prin urmare curendu va face o motiune.

Ministru presedinte c. Jul. Andrassy cere pentru fundulu dispoziționalu peste cele preliminate înca unu creditu de 80,000 f. — Se predă comisiunii financiare.

Trecendu cas'a la ordinea zilei, se continuă desbaterea a supr'a bugetului de interne, rubric'a a 4 din titlu II.

Sigismundu Borlea în cuventulu pentru a răspunde lui Zeik și printr'ensulu guvernului în cauză interesării lui de cei doi supremi capitani districtuali din Ardēlu. Cuventarea ageră ca totu de un'a, dar asta data adesea intreruptă de șgomote din drépt'a, se reproduce mai la vale intréga.

Em. Huszár asemenea se pronunță în contra urcării.

Zeik, secretariulu de stat, luandu înca o data cuventulu, încerca a molcomi pre Borlea în tonu moderatu și recomanda casei a primi urcarea salariilor comitelor supremi. — Se primesce urcarea cu 264.025 f.

Rubric'a a 5ta din titlu II. „salariales comitelor supremi din cetati“ e preliminară cu 69.000 f.

Acéstă rubrică până acum a lipsitu din bugetu, deorece aceste posturi s'au creatu numai prin legea pentru municipalitati. Sunt cu totii 23 de comiti supremi pentru cetati, fiecare cu câte 3000 f.

Comisiunea financiară propune numai 18 comiti, și pentru celu de la Chichinda numai 2000.; asiă dă micșorează sum'a preliminară cu 16.000 f.

Ed. Horn cere a nu se votă acéstă suma, până nu se va esecută deplinu legea pentru municipalitati, pentru a carei punere în lucrare înca nu s'a făcutu nici unu pasu.

Zoltán Zmeskál înca e de parerea lui Horn și dice mai departe, că desi legea pentru municipalitati esista de vr'o câteva luni, totuși la jurisdicțiunii domnesce cea mai mare disor-

dine și stagnatiune, cu deosebire siguritatea se afla într'unu stadiu asiă de tristu, încātu nimeni în țiera nu o siguru nici de averea, nici de viét'a sa. Caus'a principală este în ministeriulu de interne, unde înca domnesce cea mai mare disordine. Spre ilustrarea acestei disordine spune oratorulu, că din acestu ministeriu se spedă ordinațiuni catra municipalitati fora nici o subscriere. Cându are cineva lucru în acestu ministeriu, nici odată nu afla pe nici unu consiliariu ministerialu în cancelaria. Asiă dă, continuă vorbitoriulu, ei s'au nimicu de lucru, atunci sunt de prisosu; s'au nu lucră, pentru că sunt domni pré mari, s'au nu lucră, pentru că nu-su capabili (miscare în Casa). În principiu primesce acéstă suma, dar n'o votăza până ce nu se va esecută legea pentru municipalitati (aplaude din stang'a).

V. Tóth, secretariulu de stat, nivesco a sousă pre ministeriu cu privința la acuzările făcute de Zmeskál.

Ministrulu Szlavy adăuge, că nimicu nu e mai usōru decâtu a spedă o ordinațiune fora subscriere. Toti vor judecă, cari sciu cum este manipulațiunea. Dacă e cineva de învinuitu este espeditorulu.

Sig. Popp graiesce și votăza pentru propunerea comisiunii financiare.

Nyáry și Csiky votăza contra acestei sume, pentru că posturile nu esista.

Franz Pulszky dice, că elu viitoriulu Ungariei ilu basēza numai pe elementulu civic și votăza sum'a de care e vorb'a, numai în acea firmă speranță că guvernulu va denumi pe comitii supremi de cetati din elementulu civilor.

S. Vucovicu: Dlu secretariulu de stat Toth a disu, că salariales comitelor de cetati se vor liuidă numai de la intrarea lor în officiu; dar nu e un'a și aceeași că banii, cari se cere se-i votămu, remanu în pung'a cetătenilor, ori că se gramadescu în cas'a statului. Min. de finanție Kerkápolyi arēta că banii încursi în cas'a statului se folosescu spre binele statului, și întrebunțiēza în vorbirea sa cuve itulu liberalu pe sém'a partidei guvernului de acum.

L. Simonyi protestăza a se numi liberală acea partidă, care a introdusu voturile virile.

K. Tisza dice, că scie siguru, că odată trebuie votată acéstă suma, înca opozițiunea nu voesce ca guvernulu se esecute numai acea parte din legea pentru municipalitati, care întaresce poterea guvernului, era cealaltă care introduce autonomi'a se o lasă ne'ndeplinită. Va votă acéstă suma atunci, cându legea pentru municipalitati se va fi esecutatu deplinu.

Punendu-se cestiunea la votu, se respinge sum'a preliminară de ministeriu cu 69,000 și se primesce a comisiunii financiare cu 54,000 f.

Titlu III. Subventiune din partea statului pentru spesele judeciare ale orasielor reg. libere, cari au magistrature proprii. Regimulu a preliminaru 823,500 f. Comisiunea financiară recomanda votarea acestei sume.

În urm'a unei petitiuni a orasiului Pesta spriginită de P. Királyi în care cere a i se completă spesele judecătorești și pe anulu trecut, și a se trece și în bugetulu anului curențu, se escă desbatere infocată. Contrarii susțiențu, că în modulu acest'a vor recurge tōte orasiile ba chiar și comitatele, și atunci guvernulu nu va poté corespunde nici cu mai multe miliōne.

Punendu-se la votu, se primesce după cum s'a preliminaru de regim și recomandat de comisiunea financiară.

Titlu IV. „Spesele generale în administratiune“. Sunt preliminate cu 1,334,941 f.

La rubric'a 1. (spesele sanitare) Szaploneczay cere a se introduce altu titlu cu sil'a.

Dr. Gr. Patruban e contr'a silei, fiindu că într'unu statu constituționalu nu convine. Se luminămu, dice vorbitoriulu, pe poporu despre folosulu altu titlu prin preotime.

La votu titulu acest'a se primesce după cum e preliminaru. — Cu atât'a ședința se încheie.

Discursulu

deputatulu nationalu Sigismundu Borlea, rostitu în ședința camerei ung. din 27 ian. la ocaziunea desbaterei bugetului ministeriului de interne.

On. Casa! N'aveamu de cugetu se vorbescu la acestu obiectu, ma nici la întregu bugetulu ministeriului de interne, fiindu că me temeamu, nu cumva la poft'a onorabilei Case se fiu érasu silitu a însiră fapte și date contra regimului, éru unulu dintre conducătorii opozițiunii, dlu Col. Tisza, se vina apoi a me acuză

că agitezu. Eu cu ocaziunea grairei mele din 23 a. c. am spusu apriatu, că spre adevărea celor propuse de mine nu voi aduce date și fapte — de cumva on. Casa nu va cere acést'a expresu; (șgomotu; — n'am cerutu;) după ce înca on. Casa a poftitu de a dreptulu însirarea de date și fapte, — (șgomotu,) eu ca se respundu acelei poftē, am citatu unele priu cari am doveditu gravaminele natiunii romane; acést'a, deca ar fi voitu, ar fi potutu pricepe și dlu deputatu C. Tisza, elu înca numai pentru ca facia de noi se pōta face pre apertoriulu guvernului, preferi a botesă gravaminele însirate de mine — de agitatiune! După ce înca dlu secretariulu de stat și deputatu C. Zeik, pre carele dlu presedinte alu Casei din capulu locului ni l'a aretat ca pre reprezentantele regimului, — se servu de unu argumentu, pre carele deca se servea de elu unu simplu deputatu, marturisescu, că-lu petreceamu până în capetu celu multu cu unu dimbetu, — dar fiindu că l'a adusu ca reprezentante alu ministeriului de interne în numele guvernului, și astfelu a datu spresiune unei pareri politice ce astadi domnesce în Ministeriu: nu potu trece cu vederea ca se nu facu ceva reflecțiune la acelu argumentu.

Dlu Zeik secretariulu de stat, ca reprezentante alu Ministeriulu a disu, că are și unu motivu politicu pentru care cere ca propunerea de adăugare de câte 500 f. la léfa celor 6 seu mai sciu eu câtii supremi comiti și capitani din Ardēlu se se primēca, și acestu motivu de mare însemnatate este, căci în Ardēlu întregu esista numai doi supremi comiti respective capitani romani, apoi acesti ambii sunt între acii a caror léfa se cere prin regim a se adăuge cu câte 500 f. pre anu.

On. Casa! Mai de multe ori am facutu esperiint'a că regimulu cându vre-o faptă s'au intențiune a sa fora de temēu și motivu, nu mai scie s'o apere contra atacurilor, se întōree și dimbesce un'a catra natiunile nemagiare și apoi caută pretestu la acelea. Astfelu a facutu dlu Min. de interne în vér'a trecuta la desbaterea proiectulu de lege pentru regularea municipalor, cându ne mai scindu nici elu nici partid'a lui cum se-si motiveze pretins'a omnipotentiă pentru supremii comiti, în perplessitate sa si-luă refugiu la natiunile nemagiare și cu unu dimbetu cordialu ni spusē, că omnipotenti'a prefeților este necesaria pentru aceea, ca prin ea regimulu se fia în stare d'a apără pre natiunile nemagiare, — de care apere, între parentese fia disu, se ne ferēca Ddieu!

Intru asemenea și dlu Zeik, sec. de stat în pusețiune strimtorita, acum a două ora vino a se aruncă de apertoriulu al natiunii rom. din Transilvania; dar dea nefiindu deprinsu în arte, încercarea nu-i succēsa; căci totu de un'a în locu de apertoriu, elu se presenta ca vatemariu și persiflatoriu; pentru că — rogu-ve, a face aicea în camera, în numele guvernului acea dechiarițiune, cumca pre guvernulu motive de politica lu îndēmna ca se cēra urcarea lefelor celor doi capitani supremi romani din Ardēlu cu câte 500 f. — deca nu a fostu se fia afrontu și insulta contra natiunii romane din Transilvania, apoi într'adeveru nu pricepu că ce a voitu se fia! — pentru că dlu sec. de stat Zeik, ca reprezentante alu guvernului — dōra nu va crede că natiunea romana în sentiulu nonumeratelor dureri și vatemari, prin aceea va poté fi liniscita și cascigată că guvernulu cu mare gratia va dá la doi barbati romani din Transilvania cu câte 500 f. mai buna léfa pe anu; — deca totuși ar fi, ca dlu Zeik, sec. ministerialu de stat, într'adeveru se nutrēca acéstă credință, atunci eu multu i-asi admiră infioleptiunea politica și de stat, dar nici de câtu nu i-asi invēd-o! (Șgomotu).

Nu — on. Casa, aceea este trebuința și pretensiunea natiunii romane, ca guvernulu se daruēca la vr'o doi barbati câtu-va florini, ci esto: ca se i se faca dreptate și se i se acōrde drepturile politice ce i competu! Acést'a, si numai acést'a va multumi pre natiunea romana. — Se pōte, da, ca guvernulu prin bani și promisiuni se cascige pre unii individi slabi de caracteru, dar nu pre natiunea romana. Éru câtu-va omeni cu caracteru slabu — nu o va duce de parte. Detorința regimului este a n'ani se multumēca și cascige natiunea romana, éru pre vr'o câtu-va individi de caracteru slabu.

Despre îmbunătățirea lefelor unor supremi comiti și capitani districtuali din Transilvania, mașar că mai de unadi dlu Min. de finanție cându vorbi despre urcarea lefelor functionarilor de stat, zugrafi miser'iă acelara cu

colori foarte negre, — s'ar poté vorbi preste totu foarte multu, si déca noi cari conóscemu seraci'a si miseri'a poporului de la tíera, ne am pune se o zugrafiu a ceea, anume in casurile candu vre-unei biețe familii serace pentru dările publice i se ié si pune la toba unic'a vaca séu capra ce are, — asiá credu cá acestu tablou ar fi multu mai tristu si mai intunecosu; (sgomotu;) — dar eu nu facu acést'a, cáci me temu cá déca asi face-o, unu deputatu óre-care m'ar acúsá chiar de revolta!

Ér ce se tiene specialu de imbunatirea lefei celoru doi supremi capitani romani din Ardélú, eu din parte-mi tocmái pentru cá sunt romani, si pentru cá in Transilvania intréga numai doi atari demnitari sunt aplicati, inca si in alu lorú propriu interesu — nu numai cá nu votezu urcarea, ci rogu pre on. Casa ca se nu li-o voteze; cáci eu astfelú sum convinsu, cá regimulu pentru aceea voiesce a imbunatí si a lorú léfa, fiindu cá este órarita a-i demisiuná si pre acei doi si a-i inlocuí si pre ei prin *magnati magiari*. Acést'a insinuatiune voiu a o documentá prin fapto si date; asiá buna óra pana ca la noi in Zarandu léfa supremului comite era 3000 fl. guvernulu puneá romani in acelu postu, indata ce in sa léfa s'a urcatu la 4000 fl. romanulu supremu comite a fostu demisiunatu si in locu-i s'a numitu unu conte magiaru; — mai departe dnii deputati sciu si insis pré bine, cáci de siguru au cititu ceea ce dile de curendu trecute mai tóte foile ungueresci adusera ca o scire si noutate imbucu atóri'a cumca guvernulu ung. candu-va a decisu demisiunarea capitanului districtualu romanu din Fagarasiu; (miscare;) si apoi — poftimú, priviti preliminarulu si veti observá, cá intre acei doi supremi capitani romani a caroru léfa se intentiunéza a se imbunatá, unulu este chiar supremulu capitanu alu Fagarasiului; guvernulu deci tinde a imbunatá acea léfa, cáci voiesce a implini acelu postu cu unu magnatu magiaru, si fiindu cá nu afla atare magnatu care se-lu priméscá cu léfa de numai 2500. (Sgomotu.)

Caus'a autonomiei bisericesci din Bucovina.

Sunt vro dóue luni de candu anunciamu onorabilului Publicu, cumca dupa scirile nóstre private din Viena, dorintiele fratiloru nostri din Bucovina in cátu privescu ele caus'a bisericeii lorú, au devenitu foarte aprópe d'a fi realizate; unu *congresu nationale bisericescu* li este pusú in aprópe prospectu.

De atunci — nemicu nu mai intieleseramu despre acést'a cauza de mare importantia, macar cá din parte competente ni se promisese unu reportu detaiatu.

„*Informatiunile*“ din Bucuresci in nrulu 192, din 10 ian. vinu acuma a ne supriindu prin publicarea unui actú, despre care scriu cá se imparte in Bucovina si care aderevesce scirea adusa de noi, splicandu-o mai de aprópe. Actulu amintitu este urmatori'a epistóla:

Pré onorato domnule! Avemu onórea de a ve insciintiá, cumca staruintiele neobosite de multi ani ale filorú bisericeii dreptu-credintiose din Bucovina in caus'a autonomiei bisericesci, s'au incununatu in fine, lauda domnului! cu doritulu succesu. Generositatea, intieptiunea si bunavointi'a M. S. Imperalului, pentru tíera nóstra si implinirea drépta si lum'nata a pré'nalteorú intentiuni, de catra actualii ministri, a indestulatu dorintiele compatriotiloru nostri coreligionari, devotati bisericeii parintiloru lorú, si a nume rugamintea speciala a deputatiunei tramise la Viena in urm'a adunarei poporale din lun'a lui juniu: *Congresulu bisericescu* ni s'a incuviintiatu!

D. Presiedinte alu tíerei a primitu in consecintia de la locurile malé insarcinarea de a intruni in Cernauti cátu mai curendu o adunare pregatitória — (Vorversammlung), care va delibérá spre a face propunerile sale despre modalitatile necesarie (legea de alegere) pentru conchiamarea congresului; care lucraro are a se supune fora intardiare pré inaltei sanctiuni.

Dorimú cu caldura si sperámú cu deplina incredintiare cumca Congresulu incuviintiatu va serví pentru infflorirea bisericeii ortodose, va stringe legaturile de fratia intre toti fiii ei din Bucovina fora osebire, si va intari concordi'a si fericirea iubitei nóstre patrie.

Primiti pré onorate domnule etc.

Membrii deputatiunei: Georgiu Hormuzachi, pres. alu comit. p. autonomi'a biser.; Alessandru Hormuzachi, dep. la senat. imp.; Eugeniu Stírcea, dep. la senat. imp.

Zagujeni, (in Carasiu) ian. 1871.

Noi Romanii, facia cu seraci'a nóstra de o parte, facia cu ticalós'a nóstra stare politica de alta parte, numai prin redicarea scóloru potemu progrea. Acést'a convingere se vede cá s'a ivitu nu numai la inteligentia, ci chiar si la poporulu nostru. Satenii si trimitu copíii la scóla ca nici odata, 'si-batu capulu si se intereseza tare de scóla, mai cu séma acolo, unde nu-i impedeá vre unu seducatoriu. Si mai multu ar face poporulu, daca elu ar avé barbati, cari se-lu lumineze si se-i steo intr'ajutoriu, se nu lase a se stange convingerea lui prin pedecce, ce i le punu felú de felú de ómeni.

Inteleginti'a, si cea speciala de scóle, si cea diletanta, inca este activa in acést'a privintia. Dovéda despre acést'a sunt numerésele corespundintie ale stimatului diurnalu „*Albina*“ care a publicatu si publica ne'nteruptu corespundintie taiatorié in sfer'a scolara.

Unulu dintre corespundinti subscrisu „unu Munténu“ in nrulu 110 din anulu trecutú dice intr'altelu cá „*directorii locali cercetandu mai adese ori scóla. se bage bine de séma, cá dupa ce metodu propune invetiatoriulu si cu ce rezultatú instrúeaza pe elevi.*“ Incátu acestu domnu prin corespundinti'a sa dovedesce cá se intereseza de scóla, Romanu adeveratu, merita tóta laud'a; éra in meritulu éventelorú domniei sale se-mi ierte a face unele observari, cari credu cá vor fi la locul lorú.

Directorii locali intr'unele locuri sunt preotii, intr'altelu si cáte unu saténu de frunte. E cu potintia, ca acesti ómeni se póta judecá despre metodu, dupa care propune invetiatoriulu? Eu credu cá nu; si daca dicu acést'a nu o dicu din ura catra preotii, nici catra sateni, ci o dicu din multa aplecare catra instrúctiune.

Invetiatorimea nóstra de la 1858—1871 a tieutú unu numeru insemnatu de conferintie invetiatoresci, parte sub conducerea comisariloru scolari, parte sub conducerea neuitabilului consiliariu si inspectoru scolariu Const. Joamovicu. Scopulu acestorú conferintie n'a fostu altulu decátu a ne apropiá de metodu intuitivu, dupa care se propune in tóte scólele inaintate. Cu tóte acestea si astadi se mai afla inca multi invetiatori cari n'au potutu cuprinde adeverat'a esentia si valóre a acestui metodu, desí se silescu din tóte poterile a-i dá in urma. —

Ei bine! cum si de unde si-vor fi agnositu aceste cunoscintie directorii scolari, cari nu numai cá n'au luatú parte la asemenea conferintie dar celoru mai multi dóra nici nu li-a caditú vre odata a minte a se ocupá cu vre unu studiu de natura scolara.

Spre acestu scopu aflú eu, cá e cu multu mai bine ca senatorii scolari diocesani, daca nu potú ajunge se asiste la esamenele tuturor invetiatoriloru, se asiste la esamenu in treidieci séu patrudieci de scóle cu invetiatori mai buni si apoi pe acestia se-i tramita, dupa-ee li-a facutu observarile si li-a datú instrúctiunile necesarie, se asiste la esamenele altorú invetiatori intr' alte comune. Astfelú se va propaga metodu bunu si conducerea buna, — firece supunendu cá senatorii scolari sunt barbati de scóla; cáci altcum ei n'ar fi demni nici denumele celú pórtá.

Nu mai incape indoiéla, cá si unu preotu pedagogu póte fi inspectoru chiar si senatoru scolariu, precum póte fi ori care altu carturariu aptu.

Cu preotimea nepedagogica ca inspectoru scolariu mai este si alta greutate. Ea s'ar gerá ca superióra, ar prescrie invetiatoriulu se propuna cum nu se mai póte propune astadi. Ne'implinindu invetiatoriulu porunc'a ar fi aretatú si pedepsitu chiar pentru defectulu inspectorului. Acést'a ar stricá bun'a intielegere dintre preotii si invetiatori, de care avemu atát'a necesitate.

Pré dés'a influintiare a supr'a instrúctiunii servesece mai multu spre scaderea decátu spre inaintarea ei. Invetiatoriulu trebuie se fia liberu in propunerile sale, se n'aibe ne'nteruptu grigia de a primi óspeti si remarce. Scóla e locasiu santu, ca si altariulu din biserica. Nimené se n'aiba voia libera a intrá intr'ens'a dupa placu si a se amestecá in afacerile invetiatoriului fora cale.

Voimú scóla buna, nu ni trebuie decátu invetiatori buni, cari vor face apoi de prisosu si esistinti'a multei administratiuni si inspectiuni, care astadi in sa trebuie se fia suflotulu scóloru nóstre. Ca se avemu invetiatori buni e de lipsa se li asigurámú pusetiunea, se-i scó-

temu din ghiarele silei de a munci si atora de scóla ca ori care tieranu, se-i facemu statornici unde se asiéda odata in functiune, si se-i scutimú de veri-ee atacuri arbitrario din partea autoritatiloru publice.

Invetiatoriulu J.

Vlaticovetu, (cott. Temisiului) ian. 1871.

Pentru satele romanesci, notarii si judii comuuali sunt cei mai insemnati factori. Cu cátu acestia sunt barbati mai devotati natiunei lorú si interesului comunu alu poporului, cu atátu comun'a, si mai de parte natiunea, mai curendu va infflori. De aci provinu incordarile diregatoriloru spre a impedeá ocuparea acestorú posturi prin romani buni; ba ce e mai multu, dnii nostri comitatensi si dau tóta silinti'a d'a scóte din oficiu pe toti functionarii comunali ce au placerea si tendinti'a de a fi romani buni si de omenia.

Comun'a nóstra este mestecata, partea mai mica adeca sunt serbi. Acést'a impregiurare o folosescu diregatorii politici spre sugrumarea bietiloru romani. Nemicu nu se póte intemplá in buna rendiúele.

Judele comunalu se alege la noi de regula la anulu nou. Fiindu romanii in majoritate preponderanta, se alege de jude unu serbu numai totu la 5 ani. Anulu acést'a a fostu tocmái alu cincelea, si n'am avutu nemicu in contr'a alegerii judeului dintre serbi.

Dar judele cercualu nu s'a multiamitu cu acést'a, ci celu d'antaiú lucru i-a fostu depunerea casariului — romanu, — fiindcá acestu barbatu scie putientica carte si nainte de tóte se 'ntere-seza de causele bisericesci si scolarie. Acést'a dibacia a omului nostru nu veniá la socotéla protopopului serbescu Trandafloviciu, cáci se semtia pré controlatu.

In co'ntielegere deci cu judele cercualu, lu depusera contr'a vointiei generale a poporului, carele este resolutu a aretá caus'a la inclitulu comitatu. In asemenea modú volnicu a depusu dlu jude de cercu si pe juratii romani, macar cá n'avea nici o cauza.

Volnicii de acestea face judele nostru de cercu si prin alte sate; adese ori densulu pentru acestea este in periculu de mórté, scapa in sa cu fug'a, si apoi — face multu lucru tribunalului!

Noi nu intielegemu procedur'a acestorú domni. Cei de la carma se lauda in gur'a mare, cá in Ungaria libertatea grasséza; domni de prin provincia ne sugruma cu volniciele lorú. Atát'a libertate ar fi se aiba dupa lege bieteale comune, ca se-si aléga pre diregatorii sei, dar in fapta acést'a libertate ni-o iéu din mana cu sil'a domnii judi cercuali si abusulu aci e la culme.

Cunóscemu bine caus'a. Romanii s'au desceptatu, incepu a-si pricepe drepturile si se sciu folosi de ele. Ungariloru nu li vine la socotéla desteptarea si prosperarea romanului si de aceea nu ne lase se votámú pentru ómeni apti, ci punu ei cu sil'a de acéa, prin cari sunt siguri, cá potú conduce ei trebile nóstre comunale, cum li place lorú, dar totu spre scaderea nóstra.

Dorere! noi aici avemu de preotu romanu pe unu Ivacicovicu, carele sub numele de „Romanu“ se sustiene in functiune, éra in fapta e unu mai mare dusimánu alu nostru, de cátu ori care strainu. (Tocmái ca deputatulu Ivacicovicu la dista!)

Noi cu tóte acestea nu ne descuragiámú, ci vom cautá se ni asigurámú drepturile, ce ni le dá legea, descoperindu fapete nelegale ale diregatoriloru si staruindu ne'ntreuptu se luminaámú pe poporu a carui lumina trebuie se puná capetu tuturorú abusuriloru si foradeligiloru oficiali. —

Langa Oravítia, 24 ian. n.

(In caus'a lasamentului lui Rancovu.) Au trecutú dóui ani, de candu in mai multu ronduri s'a fostu scrisu in „Albina“, despre acestu lasamentu, ce reposatulu proprietariu din Comorisce Svetozaru Rancovu la testatu in parti egali natiunei serbe si celei romane, pentru scopulu infintiarei unoi fundatiuni spre stipendiarea regulata a 8 teneri studinti seraci. Ni se spunea atunei despre acést'a importanta cauza cu multa positivitate, cá lasamentulu fi-jertatului Rancovu in valóre de 40,000 fl. are se fie o avere multu folositória a Romaniloru si Serbilorú, neavendu reposatulu familia ori alte rudeniú indreptatite d'a creditá, si cá nu remane de cátu ca tribunalulu din Oravítia se pertracteze si aduca in curatu acestu lasamentu.

Se scie, cá spre realizarea acestui scopu au conlueratu si contribuitu multi barbati zelosi si interesati de cauza, — cá buna óra domnulu advocatu Simeone Mangiuca este numitu curatoru, si cá cestiunea s'a ventilatu nu numai pe calea publicitatii ci si la tribunalulu comitatense din Oravítia; dar — *resultatulu nu e cunoscutu pana acum'a* si nime nu se misca se ni-lu spuna.

Lucrulu asiá ni se vede, c'a adormitu; cáci pre candu la inceputu toti cu totii si din tóte partile lu discutau, — pre candu in „Albina“ *martorii testamentali din Comorisce* — se tanguiau a supr'a nedreptatii si necorectei procederi a tribunalului comitatense, si mai vertosu despre indifrentismulu reprezentantiei acestui lasamentu din partea curatorului: acumu to'i tacu tacerea pescelui, si nu se misca nime mai multu!

Déca mi aducu bine a minte, onorabil'a Radactiuno a Albinei a facutu la timpulu seu o observatiune la o corespundintia relativa la acést'a cestiune, — si de nu me insielu a fostu promisú óre care intrevenire la locurile competente pentru solicitarea causei? *)

Deci dara am dorí ca se scimú: *in ce stadiu se afla de presinte acést'a cestiune a lasamentului fundatiunali? — Ce póte fi caus'a retacerei ei din partea celorlu interesati? Ce resultatú a avutu investigatiunea tienuta in contra martoriloru?* (Credeamu cá nime ca dlu Mangiuca ar fi in stare a ni dá lamuririle necesari.)

In fine am dorí ca — de óre ce fundatiunea este confesionala ortodossa, Consistoriulu nostru concerninte din Caransebesiu se insarcine pre fisculu seu a se interesá si ingerá in cauza — fora tóta intardiarea; éer sinodulu celu mai de aprópe eparchialu se céra séma cu tóta strictéti'a despre aceea, cá — cum si-a implinitu organulu seu essecutivu detorinti'a ce o are in privintia fundatiuniloru confesionali! Dixi.

— Pp. —

Butteni (comit. Aradu) 28 ian. 1871.

(Rectificare.) In nrú 4 alu fóiei „Albina“, in articulu suscrisu de „Fabriciu“ datatu „*De sub fagulu popii*“, cu mirare am cetitu, cumca „*postulu de jurasore din Radna, dupa ce jurasorulu Georgiu Papu fu destituitu, s'a inlocuitu prin unu magiaru cu numele Németh, carele si elu abusandu de oficiu, asemenea fu lipsitu si se alésa altulu éra de nationalitate magiara.*“

De óre-ee in timpulu acela eu am fostu langa pretur'a din Radna ca scriitoriu — in sa nu jurasoru — aplicatu, — nu potú cagetá alt'a, de cátu cá Dlu „Fabriciu“ a in-schimbatu numele meu cu numele respectivului jurasore; dreptu aceea ca onoratulu publicu cotitoriu se nu fia in retacire, si ca se am satisfactiunea ce-mi compete pentru vatemarea ce se intemplá onórei mele, aflú de lipsa a me declhiará in privintia acést'a.

Dupa destituirea lui Georgiu Papu, s'a alesu de jurasoru in Radna Georgiu Hornoiu; in sa mai tardiu venindu in vacantia postulu de vice-comite comitatensu alu II. s'a alesu la acela proto-pretorele districtului Aradu G. Constantini, éer in loculú densului pretorele din Josasielu Vasiliu Pagnba de proto-pretore, mai departe jurasorulu Hornoiu de pretore in Josasielu; loculu cestui din urma, adeca postulu de jurasore in Radna s'a implinitu prin Antoniu Suhajda, nu pe cum a scrisu Dlu „Fabriciu“, prin Németh. — Eu pana atunei am fostu scrietoriu langa pretur'a din Radna, pana ce a fostu si dlu G. Hornoiu acolo.

Din acést'a póte vedé scrietoriulu articulu citatu, cumca a in-schimbatu numele meu cu a lui Antoniu Suhajda; si daca Dsa nu ar dá crediementu acestei rectificatiuni, poftéseca a intrebá pe locuitorii din Radna, — si se va convinge. — In generalu ar fi de doritu, ca nainte de a serie despre asemenea obiectu, daca scrietoriu nu conóscé asemele despre cari scrie, se céra deslucire de la acéa cari le cunosecu ca se nu retacéseca si se vatemé, nici se amagéscá pre on. publicu cetitoriu.

Joane Németh jun. m. p.
jurasoru onor.

*) Da, am promisú, pré cátu ni aducemu a minte, cá déca tribunalulu competentu din Oravítia ar incereá se incurce caus'a si se ni puna in intrebare interesulu, si déca planisorile reprezentantiei ar remané necificaci, am tienc de detorintia a nóstra a face plansóre séu interpellatiune catra dlu ministru de justitia. Este cam de multu acést'a, si d'atunci nu ni s'a mai scrisu chiar nemic'a in cauza! —

Pentru nefericitii francezi.

Din comun'a Gerliste (cottulu Carasiului) prin Rv. dnu parochu Joane Popoviciu-Ivascu ni s'a tramisu o suma de 57 fl. 70 cr.* v. a. la carea au contribuit:

Pav. Lepa jude com. 5 fl. Sant'a biserica si Teod. Duda, câte 3 fl. J. Popoviciu-Ivascu, Stef. Stanu, Pau Duda si Petru Salage, câte 2 fl. J. Lepa juristu, Procopiu Lepa neg. Dan. Bojincea inv. Dam. Muju econ. Jan. Mocea Dam. Gusca, Jos. Foit neg. Maria Foit, Vas. Duda econ. Ach. Susa, M. Lepa, Fil. Stergu, Fl. Gusca, Jac. Duma, M. Novacu, P. Stanu, G. Duda, Andr. Petcu si P. Crastunu, toti econ. câte 1 fl. Elena Lepa, Const. Negru, G. Bertiu, T. Susa, Andr. Duma, Str. Simu, Jan. P. Rusu, M. Bertiu, Ign. Strausz si Sofia Strausz, câte 50 cr.; J. Duma, Al. Bertiu. M. Joanoviciu, P. Andresiu, G. Crastunu, Al. Duda si Rus. Danciu, câte 40 cr.; M. Mocea, Jac. Duda, G. Marele, P. Leu si Jos. Filla, câte 30 cr.; P. Stoia, Avr. Stoia, Al. Muju, P. Stoia, Al. Stengu, Mart. Pasere, M. Gusca, Jac. Dumitru, Elena Dumitru, P. Brancu, Jan. Stengu, Sim. Mocea, I. Andresiu, J. Sfia, M. Stengu, Al. Truia, P. Crastunu, M. Stengu, P. Macrisiu, J. Andresiu, G. Crastunu, P. Crastunu, Jos. Linca, Jac. Stoia, Jan. Pasere, J. Andresiu, Coc. Muju, Rus. Negru, M. Mocea, P. Dumitru, P. Pau si M. Dumitru, toti econ. câte 20 cr.; Cal. Cojocariu 15 cr.; Sol. Gusca 12 cr.; J. Dumitru, Flóre Dumitru, M. Filla, Stef. Pasere, Persida Mocea, Const. Stengu, Calin Crastunu, Vas. Crastunu, A. Andresiu, P. Mitiu, M. Mitiu, Mart. Mitiu, P. Andresiu, P. Stengu, G. Duda, V. Filla, M. Andresiu, Sim. Andresiu, Tr. Negru, Avr. Negru, Il. Brancu, M. Filla, Mat. Bojincea, Jov. Crastunu, M. Laboda, Jos. Simu, Stef. Andresiu, P. Duda si Al. Andresiu, toti câte 10 cr.; J. Luiba, Dam. Duda si Vas. Jorgovanu, câte 8 cr.; M. Stancu, V. Joanoviciu, Mih. Maritia si Al. Lupuletiu, câte 5 cr.; M. Negru, P. Banusiu, J. Stoia, P. Duma, Nov. Mircea, C. Duda, S. Anderca, G. Bojincea si V. Filla, câte 4 cr.; Craciunu Danciu 3 cr.; —

Din comun'a Duleu (cottulu Carasiului) prin Rv. dnu preotu Nestoru Damsia ni s'a tramisu o suma de 20 fl. v. a. la carea au contribuit:

Jos. Bontilla regia. domin. 2 fl.; Nestoru Damsia 1 fl. 10 cr.; J. Behr ofic. post. Il. Lascu econ. J. Foale, J. Petcu, G. Groza, G. Lascu, M. Miocu, P. Mosiescu si Tr. Pele, toti econ. câte 1 fl.; El. Crainicescu inv. P. Miocu ostasiu si N. N. câte 50 cr.; Fr. Fridmann birtariu 40 cr. Scolarii impreuna 30 cr. De la 80 de case naturale in pretiu de 5 fl. 70 cr.

Din comun'a Goruia (cottulu Carasiului) prin Rv. dnu parochu Joane Popoviciu-Ivascu ni s'a tramisu o suma de 6 fl. 70 cr. v. a. la carea au contribuit:

Stef. Popoviciu par. Aless. Ratiu not. O. Patasiu neg. si Mih. Gutiu jude com. câte 1 fl.; Mat. Popoviciu preotu, Mih. Ivascu inv. si Al. Bolincea neg. câte 50 cr.; G. Stanu 40 cr.; Fr. Freniu, Jan. Radu econ. Fil. Udu cojoc. si Mih. Ivascu econ. câte 20 cr. —

Din comun'a Ciorda (cottulu Carasiului) prin Rv. dnu parochu Pavelu Rosiu ni s'a tramisu o suma de 7 fl. 58 cr. v. a. la carea au contribuit:

Pav. Rosiu par. 1 fl.; Dem. Milotiu jude com. 70 cr.; Nic. Meila. neg. 50 cr.; N. Ottonoga capel. 30 cr.; P. Rita econ. si Moise Ifco ostasiu, câte 20 cr.; Ad. Badescu Ach. Ladau, J. Ciorogariu, P. Starianu, R. Ifco, Il. Stroia, Jos. Surlasiu, Jan. Jova, G. Meila, Magdalena Catana, N. Moga, St. Barbosu, S. Stroia, G. Ifco, P. Dunareantiu, P. Ifco, Jov. Pervu, Zah. Ditia, N. Belgea, P. Micu, Il. Stingu, T. Micu, Tr. Bena, As. Marila, Al. Pervu, J. Ifco, Dem. Blajiu, J. Lazaru, P. Stroia, A. Lazaru, Sim. Belgea, N. Stingu, Avr. Dunareantiu si Jov. Gaciu toti econ. câte 10 cr.; Gr. Almajanu, N. Novacu, N. Lazaroviciu si Ales. Fraticiu, câte 5 cr.; R. Stingu 7 cr.; Jov. Fraticiu 4 cr. De la mai multi locuitori graú in pretiu de 97 cr.

Aceste patru liste dau sum'a de 91 fl. 98 cr. v. a. carea cu cea publicata in nr. 2, 3 si 5 face la olalta 226 fl. 73 cr. v. a.

Alte colecte insemnate, anume de la on. comitetu din Lugosiu — vor urmá. —

Redactiunea.

*) Privindu la numerul sufletelor si la starea averei, contributiunea Gerliste este relationata cea mai insemnata dintre toate câte publicaramu pan' acum; semnu in vederea ca locuitorii ei trebuie sa fie predominanti de un spiritu nationalu pré desteptu. — Red.

Varietati.

† (Necrologu.) Sambeta trecuta, in 16/28 ian. primiramu urmatóri'a depeia din Aradu: „Dupa unu morbu lungu, ieri, vineri, parintele Zamfiru din Secusigiu si-dede sufletulu in man'a Creatorului, in etate de 81 ani; remasitele-i pamentesci se vor asiedid mane spre odihna eterna!“

Cine in Banatu si prin pregiuru nu cunoște pre parintele Zamfiru din Secusigiu? Cine va fi in stare a primi acésta trista insciintiare fora lacrimi, fora multe si doiose lacrimi!

Parintele Zamfiru Miculescu, unulu dintre putienele venerabili remasitie ale eroilor si atletilor nationali, cari pre la inceputulu acestui seclu, cu Cichindealu, Nicórá, Jorgoviciu, Loga, protopopulu Georgeviciu etc. continuara in cea mai admirabile armonia, cu o virtute si abnegatiune de sine despre care generatiunea de astadi abiá are ideia — lupt'a nationale, inaugurata in cele din urma diecenie ale secului trecut; o ramura insemnata a copaciului celui potericu, ce prin consciint'a si firmitatea sa romana sciú resiste tuturor viscolóloru si vifóloru straine inamice, si sciú desteptá in natiunea intréga credint'a si sperantia intr'unu viitoriu mai bunu: acésta venerabile remasitie, acésta demna ramura — a cadjutu, s'a derimatu si ea, si-a datu tributulu seu legiloru eterne de timpurariu, de trecatoriu.

Parintele Zamfiru 57 de ani a servitu altariului; elu a fostu unulu dintre primii si mai eminentii elevi ai preparandiei din Aradu, redicate la 1811; a fostu celu d'antaiu dascalu romanu in Comlosiulu-Banatului, de unde a trecut de capelanu si invetatoriu la Dierniteasu; ér de acolo curendu de parochu in loculu nascerei sale Secusigiu.

Pan' la 1849, n'a fostu miscare, intrupindere nationale in Banatu, carea se nu-lu fia gasitu intre luptatorii din frunte. Spiritulu lui fórte si resolutu, faptur'a lui seriósa si statur'a lui atletica — impuneau tiraniloru nostri, atátu celoru ce stepaneau curtile comitatelu, câtu si celoru ce tieneau resiedintiele dieceselu nóstre.

In tómn'a anului 1849 denunciarile episcopului serbescu de Temisióra la infundatu in mucedele casamate a cetatei, unde a suferitu martiriu nationalu, — n'a fostu acela martiriu domnescu ca martiriile de astadi. Dar acésta nu la descuragiatu. Vediendu insa de la 1852 in cóci in decedere spiritulu nationalu, acésta l'a disgustatu; a cadjutu curendu intr'unu statu de posomorire, apoi intr'o apatia, de unde numai luptele nationale, inaugurate cu atát'a intieleptiune si demnitate la 1860 si 1861 — l'au revocatu érasu pre unu timpu la cevasi umbra de viétia si interesaru publica. Cea din urma bucuria a avut'o la restaurarea Metropolei si Ierarchiei romane!

Parintele Zamfiru, a fostu unu viu archivu alu datelu si actelu nationali din marea lupta nationale; dar — dorere, nu scimu se se fia aflatu cine-va se-lu esplodedie la timpulu seu.

Scriitoriuu acestoru siruri, nu in maiu, dupa incheierea sinodulu aradann, a nune sa abatutu la cas'a parintelui Zamfiru in Secusigiu cu scopu de a-si cercá noroculu si d'a scóte dintr'ensulu câtu s'ar poté. Batranulu — desi de 21 de ani nu-lu veduse, in data l'a cunoscutu si s'a imbucuratu; insa la intrebarile ce i se faceau, nu mai potea dá decâtu respunsuri si desluciri lacunóse si incerte. —

Parintele Zamfiru lasá dupa sine doi feciori, pre parintele Meletie parochu in Secusigiu si pre parintele Joanichie, parochu in Pesta; asemenea si doi nepoti, fii ai celui d'antaiu, — Virgiliu si Romulu, cel'a clericu abs. cest'a juristu in Pesta.

Recomandandu virtutile nationali ale repositulu de modelu tuturoru fiiloru natiunei si preutiloru nostri nationali desclinitu, din inima curata si multiamitória i oftámu:

Se-i fia tierin'a usióra si memor'a eterna!

„Sperantia“ e numele re'nviatei foi, bisericesci si scolarie, ce iese in Aradu de 2 ori pe luna sub redactiunea dlui Gerasimu Serbu.

Toti sentimtu necesitatea de o asemenea fóia, chiar congresulu nationalu din anulu trecut a atinsu in desbaterile sale acésta cestiune, dar scurtimea timpulu nu i-a concesu a o realisá. Éta o fóia, care spriginita fiindu

din tóte partile, spiritualu si materialu, póte se ni suplinésca lacun'a, ce de atát'a timpu ni batemu capulu a o implé.

Atragemu atentiunea Dloru preoti si invetatori asupr'a ei si li recomandámu a o sprigini din tóte poterile cu materialu fiecare din sfer'a sa, éra publiculu romanu intregu o recomendámu spre abonare, cu atátu mai multu, cáci caus'a scolará si bisericesca in semburile ei numai intr'unu diurnalu specialu póte fi desbatuta ne'nterruptu si cu de amenuntulu.

Pretiuu abonamentulu e 4 fl. la anu, destulu de moderatu ca se si o póta procurá câtu mai multu.

„Incunoscintiare.“ In 20 februaru a. c. se va deschide in Pesta unu nou — alu nóuale — cursu telegraficu. Cei ce dorescu a fi primiti la acestu cursu, au se si tramita recursele la loculu respectivu mai tardiu pana in 8 febr.; ér cei primiti au se se afle in 18 febr. toti in Pesta. Conditiiunile de primire sunt totu cele de pana acuma. — (Alta data astellu de publicatiune se facea fermalminte si prin foile nóstre; acum o scótemu numai din foi strai re).

„Parastasu pentru Emanuilu Gojdu.“ Sambeta in 16/28 ian a. c. se celebrá in biserica greco-romana din Pesta parastasulu de est-timpu pentru fie-iertatu Emanuilu Gojdu. Cu parere de reu o spunemu cá fórte putienu publicu a fostu de facia; mai cu séma tenerimeca studiósa de aici a fostu de totu slabu re-presentata. — Cum se si fia fostu tenerimea mai bine representata, candu ea abiá sambeta la diece ére — pre candu parastasulu érá dóra si finita — a fostu invitata se mérga la biserica!

„Statisticu.“ Cu ocaziunea conscriei poporatiuniloru din Ungaria in anulu trecut, in comitatulu Bihariei s'au aflatu dóuadiecei de individi in etate de preste una suta de ani. —

„Cum si asigura unu notariu strainu provisoriu alegerea definitiva.“ Comun'a Costeiu langa Versietiu (cottulu Temisiorii), este curatu romanésca. Judelui cercualu, serbu, nu-i place notariu romanu.

Comun'a din contra numai notariu romanu doresce, si soie si pretinde cá are dreptu a alege. Notariulu provisoriu strainu pusu de judele de cercu, ambla a-si cascigá partida. Nesciundu cum, róga pe dlu jude de cercu, se nu tiona alegere de notariu pana nu se va alege mai antaiu jude comunalu; éra pentru acestu postu recomanda pe judele de pana acuma, cáci numai cu ajutorulu acestuia póte sperá se fia alesu si elu de notariu. Dictum factum; libertatea constitutionalá perfecta.

Judele cercualu serbu iese in comuna, case alege jude si prochiama, facendu-se elu comun'a si poporulu, pe celu de pana acuma de alesu; poporulu striga ba! si cere se votezé.

Judele cercualu serbu se face surdu si nu asculta, si vré se se urce in carutia ca se se 'ndeparte; dar poporulu lu apuca si-i — rupe bund'a, si apoi lu-face scapatu. Pista, (notariulu provisoriu) inca nu e pré dragostitu de poporu pentru pressiunea, ce a facut'o a supr'a poporulu; elu sta pe ganduri cá ce se face ca se-si asigure viitorulu adeca se fia alesu de notariu. Numai decâtu cu ajutorulu judelui alesu de sine eruéza pè capoteniile celoru ce dorescu notariu romanu, prin marturii mincinoase i de chiara de resvretitori si cá au sferotecatu bund'a dlui jude cercualu. Fora nici unu pregetu ii pune in fere si pe langa amenintiarea cá — nu vor mané oua rossii a casa, ii tramite la judele de cercu. Romanii in sentiulu nevinovatiei lor, se punn si-si iéu in Versietiu 2 advocati, si incepu cértá agera cu dlu jude — fora de lege, si rezultatulu fú cá ei in scurtu timpu returnara in pace a casa. In diu'a de Craciunu, dupa s. liturgia, spusera poporulu de ce au fostu ei pusi in fere si prin a cui vina: si midilocire, dupa aceea provocara pre fratii lor, ca se alege cu totii unu romanu de notariu, cáci strainii pré si batu jocu de ei si de lege, si se nu créda cá mane poimane nu li se póte intemprá si lor totu asemenea asupriri volnice. „Se ni alegemu, dise unulu, unu romanu, cáci ori câtu de reu se fia, nu póte se nu-lu dóra si pe elu, ca si pe noi, candu e vorb'a de vre o nedreptate, ce ni se face. Tóta comun'a astadi este insufletita de a-si alege unu notariu romanu. Dar scie Dumnedieu, pana la alege-re, ce blastematii mai pota iscodi domni Cicea si Pista! —

Concursu

Se escrie pentru statiunea invetatorésca din Ternova, protopopiatulu Siriei, in cottulu Aradului, pana in 30 ianuariu st. v. a. c. pe langa urmatoriulu salariu anualu.

200 fl. v. a.; 4 cubule de graú; 4 cubule de cucurudi; 20 maji de fenu si 12 orgii de lemne, din care este de a se incaldi si scóla. —

Doritorii de a ocuá acestu postu invetatorésca, recursele lor adresate Comitetulu parochialu au a le tramite oficiolatu protopresviteralu in Siria pana la terminulu prefiptu; acele recurse au se fia proveidute cu testimoni de preparandia si despre alte invetaturi pregatibórie si de calificatiune, si atestatu despre portarea marala.

Ternova in 10 ianuariu 1871.

1—3 Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea:

Nicolau Beldea m. p.

Adminstr. protop.

Concursu

Pentru vacant'a statiuna invetatorésca din Duudu, protopresv. Siriei (Világos) in com. Aradului, — cu care statiune este incopiatu unu salariu anualu de 120 fl. v. a.; 3 cubule de graú, 3 cubule de cucurudi, 12 orgii de lemne, din cari se va incaldí si scóla, — 6 jugere pamentu aratoriu, si 2 de fénatie. Terminulu pana in 6 februarie a. c. —

Doritorii de a ocuá acestu postu, sunt avisati a si tramite recursele instruate in intiesulu statutulu organicu — la oficiolatu protopresviteralu in Siria, adresate comitetulu parochialu din Duudu, pana la tarminulu prefiptu. —

Duudu in 12 ianuariu 1871.

Comitetulu parochialu gr. or.

Cu scirea mea

1—3 Nicolau Beldea m. p.

Admin. protopr.

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetatorésca la scóla confessiunala gr. or. romana din comunitatea Checia-Romana in comitatulu Torontalulu, se escrie concursu pana in ultim'a lui fauru a. c. st. nou, cu urmatóriele emoluminte: 200 fl. v. a. in bani gat'a, 20 fl. v. a. pausiale, 50 cubule de graú, 8 stangeni de paie, 2 stangeni de lemne, 4 lantie de pamentu aratoriu si cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocuá acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele lor, instruate cu documintele recerute, consistoriulu diecesanu serbescu in Temisióra.

Checia-Romana in 13/25 ian. 1871.

1—3 Antisti'a comunala.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetatorésca din comun'a Nemesiesti, protopopiatulu gr. or. alu Fagetulu, se escrie concursu pana la 31 ian. 1871 c. v. Emolumintele sunt: 35 fl. v. a., 8 meti de graú, 14 meti de papusoiu, 50 lb. de lardu, 50 lb. de sare, 10 lb. de lumini, 8 orgii de lemne, cuartiru liberu si 1/2 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocuá acésta statiune sunt avisati, ca recursele lor bine instruate si adresate comitetulu parochialu, se le tramite dlui prot. Atanasiu Joanoviciu in Fagetu. —

Nemesiesti, 10 Ianuariu 1871.

1—3 In contielegere cu dlu protopopu.

Comitetulu parochialu.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

cu pretiurile si conditiunile ce se vedu in fruntea fóiei.

Essemplarie complete avemu de la inceputulu anului. —

Cursurile la bu:s'a de Viena.

(Dupa insciintiare telegrafica din 1 fauru.)

Imprum. de statu convertatu cu 50/58.75 Imprum. nationalu 67.90 Actiunile de creditu 248.75; —sortiriile din 1860: 106.80; sortiriile din 1864: 120.55; Obligatiunile desarsinarii de pamentu, cele ung. 78.25; banatice 77.50; transilv. 76.25 bucov. 72.50 argintulu 121.75; galbenii 5.85 napoleonii 9.95.